

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
պարոն ՀՈՎԻԿ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Արրահամյան

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության եզրակացությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորներ Էդմոն Մարտիչյանի և Ալեքսանդր Արզումանյանի՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով ներկայացրած «Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (Պ-460-12.03.2014-ՏՀ-010/0) վերաբերյալ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը սկզբունքորեն կողմ է նախագծին: Միաժամանակ հայտնում ենք, որ՝

1. Նախագծի 1-ին հոդվածով առաջարկվում է շահումով խաղերի, խաղատների գործունեության կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջներում նախատեսել, որ կազմակերպիչն ստուգում է խաղաարահ մուտք գործել ցանկացող ֆիզիկական անձի

անձնագիրը կամ անձը հաստատող այլ փաստաթուղթը, որը ներառում է տվյալներ տարիքի վերաբերյալ: Այդ կապակցությամբ առաջարկում ենք նախագծով սահմանել կազմակերպչի կողմից խաղասրահ մուտք գործել ցանկացող ֆիզիկական անձի անձնագիրը կամ անձը հաստատող փաստաթղթերն ստուգելու կարգը կամ այդ կարգի սահմանումը նախագծով վերապահել լիազոր մարմին: Վերը նշվածով պայմանավորված, ինչպես նաև հաշվի առնելով, որ առաջարկվող լրացումը բովանդակային առումով նպատակահարմար է կատարել օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «դ» կետից հետո, առաջարկում ենք նախագծի 1-ին հոդվածով առաջարկվող լրացումը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«դ) ¹ լիազոր մարմնի կողմից սահմանված կարգով ստուգում է՝ խաղասրահ մուտք գործել ցանկացող ֆիզիկական անձի անձնագիրը կամ անձը հաստատող այլ փաստաթուղթը, որը ներառում է տվյալներ տարիքի վերաբերյալ.»:

Համաձայն «Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի, և՛ խաղատան և՛ շահումով խաղի կազմակերպումն ու անցկացումն իրականացվում է խաղասրահում, ուստի առաջարկում ենք նախագծի 2-րդ հոդվածով լրացվող ¹ 7-րդ և ² 7-րդ հոդվածներում «Խաղատուն» բառը և դրա հոլովված տարբերակները փոխարինել «Խաղասրահ» բառով և դրա հոլովված տարբերակներով:

2. Նախագծի 1-ին և 2-րդ հոդվածներով կազմակերպիչների համար սահմանվող պահանջների խախտման համար անհրաժեշտ է նախատեսել պատասխանատվության միջոցներ:

3. Հաշվի առնելով «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության

օրենքով սահմանված օրենսդրական տեխնիկայի պահանջներն անհրաժեշտ է նախագծի՝

1) 1-ին հոդվածում «ՀՕ-1» բառը փոխարինել «ՀՕ-1-Ն» բառով.

2) 2-րդ հոդվածում «71» և «72» թվերը փոխարինել «7.1» և «7.2» թվերով:

Ելնելով շարադրվածից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը գտնում է, որ ներկայացված օրենքի նախագիծը լրամշակման կարիք ունի:

Միաժամանակ հայտնում ենք, որ, ներկայացված օրենքի նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում քննարկելիս, հարակից զեկուցմամբ հանդես կգա Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարի պաշտոնակատար Դավիթ Սարգսյանը:

Նախագծի ընդունումը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման կամ այլ իրավական ակտերի ընդունման անհրաժեշտություն չի առաջացնում:

Կից ներկայացվում են օրենքի նախագծի կարգավորման ազդեցության գնահատման եզրակացությունները:

Հարգանքով՝

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՏԱՐ

ԱՐՄԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունման դեպքում

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունումն առողջապահության բնագավառի վրա ազդեցություն չի ունենա:

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

<<Շահումով խաղերի և խաղատների մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի բնապահպանության բնագավառում կարգավորման

1. <<Շահումով խաղերի և խաղատների մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ նախագիծ) ընդունման արդյունքում մթնոլորտի, հողի, ջրային ռեսուրսների, ընդերքի, բուսական և կենդանական աշխարհի, հատուկ պահպանվող տարածքների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

2. Նախագծի չընդունման դեպքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

3. Նախագիծը բնապահպանության ոլորտին չի առնչվում, այդ ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտերով ամրագրված սկզբունքներին և պահանջներին չի հակասում:

Օրենքի կիրարկման արդյունքում բնապահպանության բնագավառում կանխատեսվող հետևանքների գնահատման և վարվող քաղաքականության համեմատական վիճակագրական վերլուծություններ կատարելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

**ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՏԻՈՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

**«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում
լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի
վերաբերյալ**

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում
լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծն իր մեջ
Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հոկտեմբերի 22-ի
«Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն բնագավառում
կարգավորման ազդեցության գնահատման իրականացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ
1205-Ն որոշմամբ հաստատված Կարգի 9-րդ կետով նախատեսված որևէ կոռուպցիոն
գործոն չի պարունակում:

Եզրակացություն

**«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու
մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի վերաբերյալ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում
կարգավորման ազդեցության գնահատման**

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու
մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ նախագիծ) սոցիալական պաշտպանության
ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է «Իրավական ակտերի
մասին» ՀՀ օրենքի 27.1 հոդվածի և ՀՀ Կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի թիվ
18-Ն որոշման համաձայն:

Նախագծի սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության
գնահատումը կատարվել է սոցիալական պաշտպանության ոլորտի և դրա առանձին
ենթաօլորտների իրավիճակի բնութագրիչների և դրանց ինդիկատորների հիման վրա:

Նախագիծը՝

ա) ռազմավարական կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունի **չեզոք
ազդեցություն**.

բ) շահառուների վրա կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունի **դրական
ազդեցություն**:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի տնտեսական, այդ թվում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ) գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա կարգավորման ազդեցության գնահատման նպատակով իրականացվել են նախնական դիտարկումներ:

Գնահատման նախնական փուլում պարզ է դարձել, որ Նախագիծը վերաբերում է *մոլխաղերով հրապուրվելու հետևանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր դրության մեջ դրած քաղաքացիների մուտքը խաղատուն արգելելուն* և Նախագծի ընդունման դեպքում, դրա կիրարկման արդյունքում գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա ազդեցություն **չի նախատեսվում:**

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի մրցակցության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով (այսուհետ՝ Նախագիծ) արգելվում է մոլխաղերով հրապուրվելու հետևանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր դրության մեջ դրած քաղաքացու մուտքը խաղատուն:

Նախագծով կարգավորվող շրջանակները չեն առնչվում որևէ ապրանքային շուկայի հետ, ուստի և Նախագծի ընդունմամբ որևէ ապրանքային շուկայում մրցակցային դաշտի վրա ազդեցություն չի կարող:

Հիմք ընդունելով նախնական փուլի արդյունքները՝ կարգավորման ազդեցության գնահատման աշխատանքները դադարեցվել են՝ արձանագրելով Նախագծի ընդունմամբ մրցակցության միջավայրի վրա *ազդեցություն չհայտնաբերվելու* եզրակացություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

**«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում
լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի՝ բյուջետային բնագավառում
կարգավորման ազդեցության գնահատման վերաբերյալ**

«Շահումով խաղերի և խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում
լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունումը ՀՀ պետական և հա-
մայնքների բյուջեների մուտքերի և ելքերի վրա կունենա չեզոք ազդեցություն:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-460-12.03.2014-ՏՀ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՇԱՀՈՒՄՈՎ ԽԱՂԵՐԻ ԵՎ ԽԱՂԱՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2003 թվականի դեկտեմբերի 13-ի թիվ ՀՕ-1
«Շահումով խաղերի եւ խաղատների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի
(այսուհետ՝ Օրենք) 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ գ1 կետով.
«գ1) ստուգում է խաղասրահ մուտք գործել ցանկացող ֆիզիկական անձի անձնագիրը կամ
անձը հաստատող այլ փաստաթուղթը, որը պարունակում է տվյալներ նրա տարիքի
վերաբերյալ.»

Հոդված 2. Օրենքը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ նոր 71-րդ եւ 72-րդ հոդվածներով.

«**Հոդված 71.** Քաղաքացու կողմից խաղատուն կատարվող իր այցելությունները
սահմանափակելու կարգը
խաղատներ կատարվող իր այցելությունները սահմանափակել ցանկացող քաղաքացին
կարող է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բոլոր խաղատներ իր մուտքն
արգելելու վերաբերյալ դիմում ներկայացնել լիազոր մարմին՝ նշելով որոշակի ժամկետ (6
ամսից մինչեւ 3 տարի): Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո եռօրյա ժամկետում
դիմումի մասին տեղեկացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բոլոր
կազմակերպիչներին՝ նրանց ուղարկելով դիմումի էլեկտրոնային կամ պատճենահանված
օրինակները: Դիմումում նշված ժամկետի ողջ ընթացքում կազմակերպիչները պարտավոր են
արգելել դիմումատուի մուտքն իրենց խաղատներ:
Դիմումի ձեւը սահմանում է լիազոր մարմինը:

Հոդված 72. Մոլեխաղերով հրապուրվելու հետեւանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր

դրության մեջ դնելու հիմքով սահմանափակ գործունակ ճանաչված քաղաքացու՝ խաղատներ կատարվող այցելությունները սահմանափակելու կարգը

1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 29-րդ գլխով սահմանված կարգով՝ մոլեխաղերով հրապուրվելու հետեանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր դրության մեջ դրած քաղաքացու գործունակությունը սահմանափակվելու դեպքում վճիռը կայացրած դատարանը վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո եռօրյա ժամկետում վճռի օրինակն ուղարկում է լիազոր մարմին: Լիազոր մարմինը սույն օրենքի 71-րդ հոդվածով սահմանված կարգով տեղեկացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող կազմակերպիչներին, որպեսզի նրանք արգելեն օրինական ուժի մեջ մտած վճռով մոլեխաղերով հրապուրվելու հետեանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր դրության մեջ դնելու հիմքով սահմանափակ գործունակ ճանաչված անձի մուտքն իրենց խաղատներ:

2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն դատարանի կողմից քաղաքացու գործունակության սահմանափակումը վերացվելու դեպքում դատարանի վճիռն ուղարկվում է լիազոր մարմին սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կարգով»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Հիմնավորում

«Շահումով խաղերի եւ խաղատների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի ընդունման

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը. Սույն նախագծի ընդունումը պայմանավորված է մոլեխաղերով հրապուրվելու հետեանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր դրության մեջ դրած քաղաքացիների մուտքը խաղատուն արգելելու անհրաժեշտությամբ, ինչպես նաեւ նախագծի ընդունմամբ տրվում է սեփական նախաձեռնությամբ խաղատներ կատարվող այցելությունները սահմանափակելու հնարավորություն:

2. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը եւ առկա խնդիրները. Կարգավորման հիմնական նպատակը մոլեխաղերով հրապուրվելու հետեանքով իրեն եւ/կամ իր ընտանիքին նյութական ծանր վիճակի հասցրած անձի՝ հետագայում նման գործողություններ կատարելու հնարավորությունը սահմանափակելն է: Խոսքն առաջին հերթին այն անձանց մասին է, ովքեր արդեն իսկ դատական կարգով սահմանափակ գործունակ են ճանաչվել վերոնշյալ հիմքերով: Մյուս կողմից բազմաթիվ քաղաքացիներ, որոնք թեեւ սահմանափակ գործունակ չեն ճանաչվել, սակայն, օրինակ, ակոհոլի ազդեցությամբ կորցնելով ինքնատիրապետումը հաճախում են խաղատուն, բայց դա չեն անում սթափ վիճակում, կարող են նախագծի 1-ին հոդվածով սահմանված կարգով դիմում ներկայացնել շահումով խաղերի, խաղատան գործունեության լիցենզավորում եւ վերահսկողություն իրականացնող մարմնին՝ այդպիսով արգելափակելով սեփական մուտքը խաղատներ:

Մյուս կողմից, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ սահմանափակ գործունակ ճանաչված քաղաքացու՝ առանց հոգաբարձուի համաձայնության կնքած՝ գույքի տնօրինման գործարքը դատարանը կարող է հոգաբարձուի հայցով անվավեր ճանաչել: Սակայն ինչու՞ թույլ տալ, որպեսզի գործը հասնի դատարան, ինչն իր հետ անխուսափելիորեն բերում է ժամանակի եւ դատական ռեսուրսի վատնում, դատական ծախսեր, եթե հնարավոր է խնդիրը լուծել կարճ եւ արդյունավետ եղանակով:

Ինչ վերաբերվում է քաղաքացու կողմից խաղատներ կատարվող իր այցելությունները սահմանափակելու դեպքին, դա ընդունված պրակտիկա է Միացյալ Նահանգներում («Self-Exclusion Program» - մասնավորապես՝ Փենսիլվանիա, Միսսուրի, Օհայո, Իլլինոիս, Նյու Ջերսի, Միչիգան եւ այլն), Կանադայում (մասնավորապես՝ Քեբեքում, որտեղ ծրագիրն իրականացնողներն առաջնորդվում են «Խաղը պետք է մնա խաղ» սկզբունքով, իսկ երեւոյթն անվանել են էքսցեսիվ մոլեխաղ), Սինգապուրում, Ֆրանսիայում, Էստոնիայում, Բելառուսում եւ այլուր, որտեղ էլ իր բացառապես դրական արդյունքներն է տվել:

Ճանաչման համար կարող են կիրառվել մի քանի տարբերակներ, որոնցից տվյալ դեպքում առավել պրակտիկը հետեւյալն է. համաձայն «Շահումով խաղերի եւ խաղատների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի (դ) կետի՝ կազմակերպիչն արգելում է քսանմեկ տարին չլրացած ֆիզիկական անձանց մուտքը խաղասրահ, ինչն ինքնին նշանակում է, որ խաղասրահ մուտք գործելիս անհրաժեշտ է անձը հաստատող փաստաթուղթ ներկայացնել; այսպիսով՝ ստուգելով խաղատուն մուտք գործել ցանկացող ֆիզիկական անձի տարիքը, ստուգվում է նաեւ, թե նա կա արդյոք այն անձանց ցուցակում, որոնց մուտքը խաղատուն վերոնշյալ հիմքերով պետք է արգելվի:

3. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները. Նախագծով առաջարկվում է սահմանել, որ մոլեխաղերով հրապուրվելու հետեւանքով իր ընտանիքը նյութական ծանր դրության մեջ դրած քաղաքացուն սահմանափակ գործունակ ճանաչվելու դեպքում նրա մուտքը խաղատուն արգելվի, սահմանվում է այդ նորմի կիրառման կարգը, ինչպես նաեւ հնարավորություն, որպեսզի անգամ եթե անձը նշված հիմքով սահմանափակ գործունակ չի ճանաչվել, նա անձամբ ներկայացնի դիմում իր իսկ մուտքը խաղատուն արգելելու վերաբերյալ: